

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud. D. Chistol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

26 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, împotriva încheierii din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 mai 2016 SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău solicitând încasarea sumei în mărime de 8225319,62 lei cu titlu de datorie pentru energia termică, calculată pentru perioada 01.10.2015 – 29.02.2016, și a dobânzii de întârziere în mărime de 457566,63 lei pentru perioada 01.12.2015 – 27.04.2016, în total suma de 8682886,25 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, în baza contractului de furnizare a energiei termice nr. 338 din 01.10.2004, încheiat între SA „Termoelectrica” și Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, consumatorul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate de către furnizor.

Menționează că, consumatorul nu și-a onorat obligațiile contractuale, iar ca rezultat nu a achitat creanța debitorială pentru utilizarea energiei termice, astfel acumulând o datorie pentru perioada 01.10.2015 – 29.02.2016 în sumă de 8225319,62 lei, confirmată prin informația cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică, facturile și bonurile de control. Mai mult ca atât, pentru întârzierea plăților, în baza art. 619 Cod civil, s-a calculat dobânda de întârziere în suma de 457566,63 lei, pentru perioada 01.12.2015 – 27.04.2016.

Precizează că, de către reclamant au fost îndeplinite cerințele privind procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, prin expedierea reclamației nr. 79/2181 din 13.04.2016, fiind, însă, lăsată fără examinare.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de SA „Termoelectrica”; s-a încasat din contul Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău în beneficiul SA „Termoelectrica” dobânda de întârziere pentru perioada 01.12.2015 – 27.04.2016 în mărime de 457566,63 lei; s-a încasat din contul Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, în beneficiul statului stat de stat în mărime de 13726,99 lei.

Prin încheierea din 20 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs apelului depus de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău și s-a acordat apelantului termen de până la 25 aprilie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 10295,24 lei; s-a comunicat apelantului că ședința de judecată a fost numită pentru 25 aprilie 2017, ora 12:00.

Prin încheierea din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul depus de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău împotriva hotărârii din 15 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

La 31 mai 2017, Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la faza primirii apelului.

În motivarea recursului s-a indicat că, atât șeful Direcției Educației, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, cât și juristul Direcției, care au depus apelul vizat, au demisionat din funcția deținută, fiind numit șef-interimar Natalia Strajesco la 01 februarie 2017, iar prin ordinul nr. 15 din 06 februarie 2017 a fost angajat juristul Direcției – Tatiana Oboroc. Precizează că, până în prezent nu au fost întocmite actele de primire-predare către noua conducere a Direcției, fapt ce creează dificultăți la exercitarea atribuțiilor de serviciu în modul corespunzător.

Opinează că, în astfel de circumstanțe și din cauza volumului mare de chestiuni urgente ce urmau a fi soluționate în activitatea Direcției, noua conducere a fost în imposibilitate de a se încadra în termenul stabilit, contrar concluziei instanței de apel. Mai mult, prin cerere scrisă, Direcția a solicitat termen suplimentar pentru depunerea apelului motivat și prezentarea bonului de plată a taxei de stat, care a fost ignorată de către instanța de apel. Or, conform prevederilor art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces, instanța judecătorească (judecătorul) poate prelungi termenul de procedură, iar din conținutul art. 206 alin. (5) al Codului de procedură civilă rezultă că la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea pricinii din cauza neprezentării motivate a reprezentantului acestuia.

Menționează că un alt motiv ce a creat recurentului imposibilitatea lichidării neajunsurilor stabilite în încheierea de a nu da curs este situația financiară cu care se confruntă în prezent Direcția din cauza neaprobării bugetului mun. Chișinău pentru anul 2017 și prezența datoriilor impunătoare față de alți creditori.

Astfel, prin restituirea cererii de apel îi îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CtEDO, conform căruia, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, care va hotărâr asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Sub aspectul dat, relevă că rezultând din jurisprudența CtEDO pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special, în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 25 aprilie 2017 și care a fost expediată în adresa participanților la proces la 05 mai 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d. 121), iar Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău a declarat recursul la data de 31 mai 2017.

Colegiul reține că recursul declarat împotriva încheierii din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău este în termen, din motiv că la dosar lipsesc confirmări ce atestă recepționarea de către recurent a actului de dispoziție contestat.

Examinând temeiurile recursului, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.427, lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 364, alin.(1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâr se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că hotărârrea primei instanțe a fost emisă la data de 15 decembrie 2016.

La data de 04 ianuarie 2017, Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău a depus cerere de apel nemotivată.

Prin încheierea din 20 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs apelului depus de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău și s-a acordat apelantului termen de până la 25 aprilie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 10295,24 lei; s-a comunicat apelantului că ședința de judecată a fost numită pentru 25 aprilie 2017, ora 12:00.

Colegiul reține că încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel a fost expedită atât în adresa avocatului Viorel Procopii, cât și în adresa Direcției, Educației, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la dosar (f.d. 113, 114).

Astfel, conform materialelor dosarului s-a stabilit cu certitudine că recurentul a cunoscut despre încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel și a avut posibilitatea legală de a înlătura neajunsurile acesteia, ceea ce nu a făcut.

În consecință, instanța de apel legal a restituit la data de 25 aprilie 2017 cererea de apel.

Ca urmare, nu poate fi reținută critica recurentului privind imposibilitatea lichidării neajunsurilor stabilite în încheierea de a nu da curs din motivul situației financiare cu care se confruntă în prezent Direcția din cauza neaprobării bugetului mun. Chișinău pentru anul 2017.

La capitolul dat, Colegiul reține că doar invocarea de către recurent, menționată în cererea de recurs, a situației financiare a Direcției nu poate sta la baza acordării unui termen suplimentar pentru lichidarea neajunsurilor, în condițiile când nu au fost prezentate acte sau înscrieri ce ar confirma situația financiară reală a Direcției.

Mai mult ca atât, imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea apelului în nu a fost invocată nici la etapa depunerii cererii de apel și nici în cadrul examinării apelului de către instanța de judecată.

Concomitent, este de remarcat că într-adevăr la materialele cauzei a fost înregistrată o cerere datată cu 25 aprilie 2017, prin care s-a solicitat amânarea ședinței de judecată stabilită pentru data de 25 aprilie 2017, ora 12:00 și prelungirea termenului pentru depunerea apelului motivat, din motiv că juristul Direcției se află în concediul medical (f.d. 115).

Însă, Colegiul notează că recurentul în cererea dată, nu s-a expus sub nici un mod asupra prelungirii termenului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Deci, în lipsa unei astfel de cerințe, instanța de apel a fost în imposibilitate de a acorda recurentului un termen suplimentar pentru achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Colegiul reține ca irelevant și argumentul recurentului privind ignorarea de către instanța de apel a cererii privind acordarea unui termen suplimentar pentru depunerea apelului motivat, deoarece instanța de apel corect a constatat că Direcția Educației, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău a avut termen suficient pentru a înregistra cererea de apel motivată și de a prezenta dovada de plată a taxei de stat.

De asemenea, este nejustificată și nu constituie temei de casare a încheierii contestate critica recurentului privind imposibilitatea de a se încadra în termenul stabilit de instanța de judecată pentru înlăturarea neajunsurilor, din motiv că noua conducere nu a preluat toate actele de primire-predare, fapt ce creează dificultăți la exercitarea atribuțiilor de serviciu în modul corespunzător.

Or, Colegiul decelează că acțiunile Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, nu constituie decât o eludare a acesteia de a-și realiza drepturile procedurale cu bună-credință, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Respectiv, Colegiul concluzionează că instanța de apel corect a constatat că

recurentul a avut posibilitate reală și legală de a-și exercita dreptul de atac conform normelor și prevederilor legale și, după depunerea apelului nemotivat, să îndeplinească indicațiile instanței de apel și să prezinte motivele de fapt și drept a cererii de apel precum și să achite taxa de stat, în condițiile când încheierea prin care nu a fost dat curs cererii de apel a fost emisă la data de 20 martie 2017 și a fost recepționată la 31 martie 2017 (f.d. 114), iar termenul pentru înlăturarea neajunsurilor a fost acordat până la data de 25 aprilie 2017.

În concluzie, Colegiul relevă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În acest sens, Colegiul reiterează că nedeținerea apelului motivat și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, nu este decât o eludare a apelantului / recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

La caz, sunt relevante și prevederile art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către apelant / recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele menționate supra și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău, cu menținerea încheierii instanței de apel din 25 aprilie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău.

Se menține încheierea din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sect. Centru mun. Chișinău privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală